

ITER-NL Nieuwsbrief

Jaargang 1, nummer 8 – November 2007

Contact loket: ITER-NL@tno.nl, telefoon 015 2696407

ITER Nieuws

Als deze brief bij u binnenkomt, kunnen we inmiddels terugzien op de formele ondertekening van de ITER-NL Consortium agreement. Dit is gebeurd op 14 november in de Koninklijke Schouwburg in Den Haag in een informele setting, in aanwezigheid van Minister Van der Hoeven die ITER een zeer warm hart toedraagt.

Ook kunnen we terugkijken op een geslaagde industriedag, 18 oktober jl. bij FOM Rijnhuizen. De verhalen en boodschappen vanuit ITER vormen voor ons allen een uitdaging: meedoen in het ITER procurement proces gaat niet vanzelf maar vergt een goede voorbereiding. Bij deze voorbereiding hoort zeker het International Business Forum dat op 10, 11 en 12 december a.s. wordt georganiseerd in Nice. We zien dat vanuit ITER-NL als een belangrijk moment voor de industrie. Men mag verwachten dat de gehele Europese industrie die serieus belangstelling heeft voor ITER, hier aanwezig is. Het is een gelegenheid bij uitstek om met hen kennis te maken. Bij opgave voor het forum wordt ook om een bedrijfsprofiel gevraagd waarmee matching met andere partijen mogelijk is. En gezien de omvang van de ITER procurement packages (tussen 2 en 60 MEUR met een gemiddelde omvang van 12 MEUR) zullen de industrieën die mee willen bieden deel moeten gaan uitmaken van een internationaal consortium.

Omdat het evenement in Frankrijk wordt georganiseerd en omdat ITER in Frankrijk wordt gebouwd, hebben we contact gelegd met de Nederlandse ambassade in Frankrijk, die overigens enthousiast hiermee aan de slag wil. Wij proberen op deze wijze hulp te vinden bij de positionering van onze industrie bij Franse industrieën.

Inmiddels hebben zich al zo'n 20 bedrijven gemeld om door ITER-NL vertegenwoordigd te worden in een Nederlandse stand op de IBF Expositie. De helft van dit aantal bedrijven heeft gemeld ook lijfelijk aanwezig te zullen zijn. De andere bedrijven geven we dit ook ter overweging; Nice is wat ons betreft te belangrijk als contact en informatiemoment om te laten voorbijgaan.

Op de industriedag is ook het maatschappelijke en politieke belang van kernfusie gememoreerd. In de huidige energiesituatie is nieuwe, schone en duurzame technologie onontbeerlijk. Er is nog wat tijd om deze technologie te vervolmaken en die tijd moeten we maximaal gebruiken. Hier gaan we de komende tijd zeker mee aan de slag.

Verder waren er op de industriedag een tweetal enthousiaste presentaties van DeMaCo en Exploform, waarbij vooral Exploform al melding maakte van concrete spin-off buiten de ITER.

ITER Internationale Organisatie is een feit

Op 24 oktober jl. was de oprichting van de ITER International Organisation een feit, nadat China eind september als laatste van de zeven partners het ITER verdrag heeft geratificeerd. Het ITER verdrag is op 21 november 2006 ondertekend door de zeven partijen (China, Europa, India, Japan, Korea, Rusland en de Verenigde Staten). [Lees meer >>](#)

Nieuwe organisatie van European Fusion Development Agreement

In een van de laatste nieuwsbrieven hebben we bericht over de oprichting van 'Fusion for Energy (F4E)'. Alle Europese procurements voor ITER, DEMO en voor de Broader Approach zullen in de toekomst via deze organisatie gaan lopen. Nu F4E een feit is zullen alle activiteiten die onder het 'Technology Workprogramme' van EFDA (European Fusion Development Agreement) vielen, worden overgeheveld naar F4E. Mauricio Gasparotto, de EFDA Associate Leader for Technology zal overgaan naar F4E en hoofd worden van de ITER procurements.

EFDA zal zich in de toekomst gaan bezighouden met het coördineren van de wetenschappelijke activiteiten van de Europese fusie-associaties, die niet direct gerelateerd zijn aan de ITER en DEMO procurements. Verder valt het JET programma onder de verantwoordelijkheid van EFDA. Jerome Pamela blijft aan als EFDA Leader en Francesco Romanelli als EFDA Associate Leader for JET. Het EFDA Steering Committee (EFDA-SC) en de Science en Technology Advisory Committee (STAC) hebben nu ook een nieuwe opzet. De nieuwe STAC heeft slechts 13 leden die zijn benoemd voor een periode van twee jaar, met een mogelijke eenmalige verlenging van nog eens twee jaar. De voorzitter is Francesco Gnesotto (ENEA-RFX, Italië), de vice-voorzitter is Sandor Zoletnik (HAS, Hongarije). Tony Donné (FOM, ITER-NL) is een van de overige 11 leden.

Vergadering van de ITPA Topical Group on Diagnostics in China

Van 29 oktober – 2 november vond op het South-Western Institute of Physics in Chengdu, China de 13th Meeting van de ITPA Topical Group on Diagnostics plaats. ITPA staat voor 'International Tokamak Physics Activity' en coördineert de ITER-gerelateerde wetenschappelijke activiteiten in de zeven landen die aan ITER deelnemen. De Topical Group on Diagnostics, die wordt voorgezeten door Tony Donné (FOM, ITER-NL) houdt zich met name bezig met allerlei generieke onderwerpen die van belang zijn voor ITER diagnostieken, zoals onder andere het effect van deeltjes uit het hete plasma op diagnostische spiegels (depositie en erosie), stralingseffecten op optische en elektrische componenten, etc. De groep heeft tot nu toe ook de ITER 'measurement requirements' gedefinieerd en gecoördineerd en probeert verder het onderzoek naar nieuwe diagnostische methoden te stimuleren. De meeting werd bijgewoond door 46 scientists die zes van de zeven ITER partners vertegenwoordigen (alleen India had niemand afgevaardigd). De Nederlandse vertegenwoordiging was uitermate goed: van de 27 deelnemers van buiten China waren er vier uit Nederland: Tony Donné, Manfred von Hellermann (FOM, ITER-NL), Bart Snijders (TNO, ITER-NL) en Merlijn Jacobs (TU/e, FOM).

ITER-NL werkpakket UPV (Upper Port Viewer)

De samenwerking tussen de diverse partners in dit werkgebied (te weten ITER Central Team, EU CXRS consortium inclusief ITER-NL, US, India, Russische Federatie) wordt steeds verder geïntensiveerd. Dit heeft geleid tot stevige progressie in: port plug ontwerp, specificatie van het instrument, evaluatie en optimalisatie van het Diagnostic Neutral Beam systeem (een essentieel hulpsysteem dat wordt geleverd door India).

Experimenten worden momenteel geëvalueerd met behulp van ITER-achtige spectrale analyse software. De eerste resultaten bevestigen de voorspellingen die met het end-to-end "UPV Simulation package" gemaakt zijn.

Model software wordt nu met de wereldwijde partners gedeeld, en gezamenlijk geëvalueerd.

Nieuwe wetenschappelijke toepassingen voor metingen met het UPV systeem in ITER worden uitgewerkt.